

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ International Monetary Fund (IMF)

เว็บไซต์	www.imf.org
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ
วันก่อตั้ง	22 ก.ค.2487
สมาชิก	191 ประเทศ (ประเทศสมาชิกล่าสุดคือ ลิกเตนสไตน์ เข้าร่วมเมื่อ 21 ต.ค.2567)
กรรมการผู้จัดการ	นาง Kristalina Ivanova Georgieva-Kinova หรือ Kristalina Georgieva นักเศรษฐศาสตร์ชาวบัลแกเรีย ดำรงตำแหน่งเมื่อ 1 ต.ค.2562 (วาระ 5 ปี) และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งต่อสมัยที่ 2 เมื่อ 1 ต.ค.2567

ภารกิจ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) ก่อตั้งเมื่อ 22 ก.ค.2487 โดยเป็นผลจากการประชุม United Nations Monetary and Financial Conference หรือ Bretton Woods Conference ที่เบรตตันวูดส์ สหรัฐฯ มีฐานะเป็นทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ และมีหน้าที่สนับสนุนความร่วมมือทางการเงินและการค้าระหว่างประเทศให้ขยายตัวอย่างสมดุล เสริมสร้างเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จัดตั้งระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ และให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศสมาชิกที่ประสบปัญหาด้านการเงิน

IMF จะเผยแพร่รายงานประมาณการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ในช่วง เม.ย. และ ต.ค. ของทุกปี พร้อมกับเสนอแนะนโยบายในการบริหารนโยบายการเงิน และการจัดการเศรษฐกิจมหภาค นอกจากนี้ ยังมีการส่งผู้แทนเข้าศึกษาและประเมินเศรษฐกิจแต่ละประเทศ ในโครงการ Country Surveillance เป็นประจำทุกปี อีกทั้งจัดการประชุมระดับผู้บริหารกับธนาคารโลก (World Bank-WB) โดยเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลาง นักวิชาการ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม เข้าร่วมหารือในประเด็นด้านเศรษฐกิจโลกปีละ 2 ครั้ง คือ ช่วง เม.ย. และ ต.ค.

การประชุมประจำปี IMF-ธนาคารโลก

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) จัดประชุมประจำปีร่วมกับ WB ในห้วงตุลาคม โดยจัดประชุมที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ 2 ปี และประชุมที่ประเทศสมาชิกในปีถัดไป ทั้งนี้ ไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดประชุมประจำปี IMF-WB ที่กรุงเทพฯ ระหว่าง 12-18 ต.ค.2569 ซึ่งการประชุมประจำปี IMF-WB จะมีผู้แทนเข้าร่วมประชุมจากธนาคารกลาง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและการพัฒนาต่าง ๆ

ภาคเอกชนชั้นนำ ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และนักวิชาการ เพื่อหารือเกี่ยวกับความท้าทายสำคัญและเร่งด่วนที่เป็นปัญหาสำหรับเศรษฐกิจโลก รวมถึงทิศทางเศรษฐกิจโลก เสถียรภาพการเงินโลก การจัดการความยากจน การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีส่วนร่วมและการสร้างงาน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาด้านดิจิทัล

ที่ประชุมประจำปี IMF-WB ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ ระหว่าง 13-18 ต.ค.2568 ประเมินว่าการเติบโตของเศรษฐกิจโลกจะชะลอตัวต่อเนื่อง จาก 3.2% ในปี 2568 เหลือ 3.1% ในปี 2569 ส่วนอัตราเงินเฟ้อทั่วโลกลดลงต่อเนื่อง เข้าใกล้เป้าหมายที่ 2% แล้วในหลายประเทศ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยหลักที่ฉุดรั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าเพิ่มขึ้น ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ และหนี้ทั่วโลกที่เพิ่มขึ้นถึง 235% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมโลก (World GDP) โดยแบ่งเป็นหนี้สาธารณะ 93% กับหนี้ภาคเอกชน 143% ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะที่สูงขึ้นยังมีผลโดยตรงต่อการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) และลดประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ในอนาคต

เอเชีย-แปซิฟิกจะเป็นภูมิภาคหลักที่ขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจทั่วโลกถึง 60% ในปี 2569 โดยคาดการณ์ว่าจะเติบโต 4.3% แต่เศรษฐกิจในภูมิภาคยังคงมีความเสี่ยงจากความตึงเครียดทางการค้าและการลงทุนที่มีแนวโน้มกระจุกตัวอยู่ในประเทศพัฒนาแล้ว อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมสนับสนุนให้ประเทศต่าง ๆ ดำเนินนโยบายที่มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเติบโตในระยะยาว เช่น การพัฒนาศักยภาพแรงงาน การลงทุนและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence-AI) เพื่อเพิ่มผลผลิต การรักษาวินัยทางการคลังเพื่อควบคุมระดับหนี้สาธารณะไม่ให้สูงขึ้น ตลอดจนการประเมินความเสี่ยงด้านนโยบายระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด

ข้อวิจารณ์ IMF

กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและเศรษฐกิจเกิดใหม่เรียกร้องการปฏิรูปองค์การด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการกระจายโครงสร้างอำนาจให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของเศรษฐกิจโลกมากขึ้น เนื่องจากประเทศพัฒนาแล้วและมหาอำนาจยังคงมีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางนโยบาย พร้อมทั้งเรียกร้องให้ปรับปรุงระบบการจัดการหนี้สาธารณะให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และช่วยสนับสนุนประเทศรายได้น้อยให้จัดการกับปัญหาหนี้ได้ทันที่ ทั้งนี้ สหประชาชาติ (UN) เสนอให้ IMF และ WB ปรับโครงสร้างการบริหารหนี้ การรายงานหนี้ และกลไกการปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างประเทศให้มีมาตรฐานสากล รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อความเปราะบางทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

ความสัมพันธ์กับไทย

ไทยสมัครเป็นสมาชิก IMF เมื่อ 3 พ.ค.2492 โดยเป็นสมาชิกลำดับที่ 44 และเคยได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจาก IMF ตามโครงการเงินกู้ Stand-by รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง วงเงินรวม 4,431 ล้าน SDR (Special Drawing Right/ค่าเงินกลางของ IMF) โดยเมื่อปี 2521 ไทยกู้เงิน 45.25 ล้าน SDR ต่อมาในช่วงที่ไทยประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหลังเกิดวิกฤตน้ำมันครั้งที่ 2 ระหว่างปี 2524-2529 ไทยกู้เงิน 3 ครั้ง รวม 1,486 ล้าน SDR และเมื่อ ส.ค.2540 (วิกฤตต้มยำกุ้ง) ไทยกู้เงิน 2,900 ล้าน SDR อย่างไรก็ตาม ไทยสามารถชำระคืนเงินกู้จาก IMF ได้ทั้งหมดเมื่อ ก.ค.2546 ซึ่งเป็นการชำระคืนก่อนกำหนดถึง 2 ปี ทำให้ปัจจุบันไทยไม่มีภาระหนี้คงค้างกับ IMF และถือเป็นการประกาศเอกราชทางเศรษฐกิจของไทย ทั้งนี้ ไทยได้รับการจัดสรรสิทธิพิเศษในการถอนเงิน หรือ SDRs จาก IMF เมื่อ ส.ค.2564 เป็นเงินทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น 140,000 ล้านบาท ซึ่งไม่ใช่เงินให้เปล่า แต่มีต้นทุนด้านดอกเบี้ยที่ไทยต้องจ่าย

การคาดการณ์เศรษฐกิจ

IMF คาดการณ์เศรษฐกิจไทยในปี 2569 จะขยายตัว 1.6% ชะลอตัวจากปี 2568 ที่คาดว่าจะขยายตัว 2% ซึ่งอยู่ในอัตราต่ำกว่าประเทศอื่นในอาเซียน ขณะที่การเติบโตของเศรษฐกิจโลกยังคงชะลอตัวที่ 3.1% เฉพาะอย่างยิ่งประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่หลายประเทศต่างมีแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราต่ำ ได้แก่ สหรัฐฯ ขยายตัว 2.1% จีน 4.2% และ รัสเซีย 1-2% ส่วนอัตราเงินเฟ้อทั่วโลกมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เหลือ 3.7 ในปี 2569 แต่บางประเทศยังมีอัตราเงินเฟ้อสูง โดยประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในการควบคุมอัตราเงินเฟ้อได้ตามเป้าหมายมากกว่ากลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

อย่างไรก็ดี หากภาวะหดตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ของจีนรุนแรงและยาวนานมากขึ้น จะยังส่งผลให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคอ่อนแอ และอาจเกิดผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจโลก เนื่องจากจีนมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่สองของโลก รองจากสหรัฐฯ ขณะเดียวกัน การมุ่งดำเนินมาตรการภาษีศุลกากรและนโยบายคุ้มครองทางการค้าที่ซับซ้อนจะทำให้ภาวะการค้าโลกตึงเครียด ลดประสิทธิภาพของตลาด และสร้างแรงกดดันต่อห่วงโซ่อุปทานในระดับภูมิภาคและระดับโลกมากขึ้น นอกจากนี้ IMF เสนอแนะว่าประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องเพิ่มความร่วมมือในกรอบพหุภาคีมากกว่าที่เป็นอยู่ เสริมสร้างความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจ และดำเนินนโยบายการคลังอย่างรอบคอบ เพื่อลดความเสี่ยงจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ควบคู่ไปกับการควบคุมหนี้สาธารณะ และการให้ความช่วยเหลือประชาชนกลุ่มเปราะบาง